

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

DE ZALIGSPREKINGEN

10

„Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen en van de mensen vertreden te worden.

Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn. Noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen die in het huis zijn.”

Math. 5:13-15

„Gij zijt het zout der aarde”. En dat is niet vanuit Adam. Want in hem hebben wij de smaak der liefde in de dienst des Heeren, om werkzaam te zijn tot verheerlijking van Zijn naam, verloren door de zonde. Onze smaak is van nature in de dienst van zonde, Satan en ongelooft. En dat is in de dingen van de wereld, die vergaan.

Maar in het bloed van Christus, Die Zichzelve Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, is het zoen- en zoutverbond, tot verbreking van de kracht der zonde, zodat door Zijn Geest in het hart gesmaakt wordt de vergeving van de schuld en de bedekking van de smet der zonde, om de levende God te dienen in nieuwigheid des levens.

Want bij de wedergeboorte bekomt de nieuwe mens de nieuwe smaak des geloofs. En dat is het proeven en smaken van Gods goedertierenheid tot verbinding aan de Heere en Zijn dienst. Het hart bekomt dan een innige afkeer van de dienst der zonde, tot verachting van de wereld en al haar begeerlijkheden. Zodat het hart in de wasdom van het nieuwe leven, door de dierbare werkingen van de Heilige Geest, steeds meer smaak bekomt in het onderzoek van Gods volheerlijke openbaring in Zijn Woord en het gebruik der sacramenten. Waartoe de Heere Jezus de kruisdood met al zijn verschrikkingen borgtochtelijk gesmaakt heeft.

Maar als de Heere Jezus zegt tot de scharen en Zijn discipelen, die smaak hadden in het luisteren naar Zijn woorden: „Gij zijt het zout der aarde”, dan voegt Hij er onmiddellijk aan toe: „indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het dient nergens meer toe, dan om buiten geworpen en van de mensen vertreden te worden”. Want Hij wist, dat velen, die aanvankelijk smaak hadden in Zijn spreken, zich van Hem zouden afkeren. En dat geldt tot op de dag van heden, daar hoorders, die gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomstende eeuw, afvallig worden.

Waarschuwend zegt de Heere Jezus dan ook tot ons: „Gedenkt aan de vrouw van Lot”. Want het is ons bekend, dat zij aan de hand van een engel uit Sodom werd geleid. En terwijl zij haar man tot een voorbeeld had, daar hij zijn oog op Zoar gevestigd hield om het oordeel te ontvlieden, zegt de Schrift: „En zijn vrouw zag om van achter hem en zij werd een zoutpilaar”. Haar smaak in het leven van Sodom, verslond haar smaak in het zout des Verbonds. Zodat zij getroffen werd door de vloek van het Verbond. Om zo voor eeuwig in het vuur van Sodom weg te zinken als een zoutpilaar. Wat het felste brandt in het vuur der hel, want de weg des behouds en de plaats der rust was door de engel van Godswegen bekend gemaakt.

Het is dus van grote betekenis steeds meer smaak te mogen bekomen in het Woord des Heeren, als het zout van het Verbond. Want door haar te verliezen krijgt de smaak der wereld voor jong en oud de overhand, en dat ten koste van de eeuwige zaligheid.

Het werd ook ons, gelijk als de vrouw van Lot, op het hart gebonden: „Behoud u om uws levens wil en zie niet achter u om en sta niet stil op deze ganse vlakte, behoud u naar het gebergte heen, opdat gij niet omkomt”. En door dat welmenend woord niet ter harte nemen zal de mens in de dag des gericht verdommen. Want voor dat verzuim is geen verontschuldiging.

Als het zout van het Verbond door onze wereldzin smakeloos is gemaakt, dan zegt de Heere Jezus: „Het deugt nergens toe meer, dan om buiten geworpen en van de mensen vertreden te worden”. En dat is het eeuwig verderf, want „de vertreders zijn van de aarde verdaan”.

Maar nu gaat het bij de Heere Jezus niet alleen om de smaak van het zout, doch ook om de kracht van het licht, als Hij zegt: „Gij zijt het licht der wereld, een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn”. En ook dit woord heeft de Heere Jezus gesproken, als Hij geklommen was op een berg en Zijn mond geopend had, opdat Zij discipelen en de scharen Hem zouden aanschouwen als het licht van de Zon der gerechtigheid. Want het was beloofd: „Het volk, dat in duisternis wandelt zal een groot licht zien, degenen die wonen in het land van de schaduwen van de dood, over dezelve zal een licht schijnen”.

En zo zijn de discipelen met de scharen een stad des lichts. Want de grote Koning laat in deze stad Zijn licht schijnen. Het licht van het zalig zijn of het zalig worden, in Zijn licht, door de verheerlijking van wederbarende genade. Het is een openbaring van het heil der zaligheid, dat in Hem is. Want de Schrift zegt: „Al wat openbaar maakt is licht”. Zodat alles wat bedekt is door de duisternis, openbaar gemaakt kan worden door het licht, zodat de Heere ons elke morgen als de zon opgaat, de heerlijkheid van Zijn schepping openbaart. Om de aarde te aanschouwen, die vol is van Zijn goedertierenheid.

En dat is het beeld van hetgeen hier aanschouwd wordt, bij het opgaan van de Zon der gerechtigheid. En daarin is Gods volheerlijke heilsopenbaring tot op de dag van heden.

Maar: „Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen”.

Want de mens is van nature in de staat der duisternis. En „de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die van de Geest van God zijn”. Wat Judas, met al het licht dat hij mocht ontvangen, de Heere Jezus deed verraden met een kus. Terwijl velen, die het woord van de Zon der gerechtigheid met smaak mochten beluisteren, niet lang daarna kwamen uit te roepen: „Kruis Hem!”. En dat nog wel bevelend, in overgave aan de macht der duisternis.

Zodat de mens, die door de kracht van het licht van het Woord gekomen is tot de belijdenis van dit licht, nog niet heeft de beleving van dat licht in de beleving van het hart. Want hij is er niet door ontdekt aan de verdorvenheid van zijn bestaan, tot verootmoediging voor de Heere. Om als een boetvaardige zondaar te leren smeken om ontferming. Want dezulken mogen dan komen tot het aannemen van Christus in het binnenste van het hart.

Van de Administratie.

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van P. Dubbeldam, Mathenesserlaan 211, 3014 HD Rotterdam? Bij voorbaat dank. De laatste weken hebben wij vele verrassingen mogen ontvangen, zowel in opgave van nieuwe abonnees, als in giften en overbetalingen per giro ontvangen. In totaal werd ontvangen f. 5.262,—, waaronder een gift van f 25,— met het verzoek om onder N.N. te vermelden. Van de grote giften vanaf f 250,— t/m de kleinere, hebben wij dankbaar kennis genomen; uit alles spreekt de liefde en waardering voor de uitgave van „Bewaar het Pand”. Bij deze voortduur hartelijk aanbevolen. Een 12-tal nieuwe abonnees konden wij weer noteren, waarvan weer een 3-dat door de kerkeraad van Sliedrecht(C), wat steeds nodig is om ons abonnee getal niet te zien verminderen, daar de laatste weken verschillende abonnees ons door de dood ontvielen. Ook in deze een vriendelijk verzoek, om aan ons blad meerdere bekendheid te geven. Wij blijven belangstellend uitzien. Ook een vriendelijk verzoek in deze, om eventuele adreswijzigingen spoedig door te geven, daar dit ons vaak extra portokosten geeft. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, 2406 EP Alphen a/d Rijn. Giro 704350.

v.d. L.

En nu treedt de Heere Jezus in het persoonlijk en huiselijk leven met dit woord: „Noch men steekt een kaars aan en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar en zij schijnt allen die in het huis zijn”. Als de zon ondergaat, wordt een kaars aangestoken en men zet die niet onder een korenmaat, maar op een kandelaar, opdat het gehele huis er door verlicht zou worden. En dat is de activiteit van de mens, in onderscheiding van de Zon der gerechtigheid. En gelijk als met het offer des Verbonds, dat door Hem met zout is besprengd en met het vuur der liefde, door Christus is geofferd in de vloekdood van het kruis. En de innerlijke beleving daarvan bekomt het hart door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. Zodat de kaars als een rokende vlaswiek, alleen door de Heere ontstoken en in stand gehouden kan worden. Als men van alle kanten die rokende vlaswiek zoekt uit te blussen, dan zegt de Heere: „dat Hij de rokende vlaswiek niet zal uitblussen, want met waarheid zal Hij het recht voortbrengen”. Zodat men in het licht van de kaars ook gewezen wordt op het licht van de Zon der gerechtigheid. Maar wel wijst de Heere ons hier op de grote verantwoordelijkheid van de mens. Want het geestelijk werkzaam zijn van het geloof geldt ook voor het huiselijke leven. Want dat licht is alleen door het woord des Heeren te bekomen aan de troon der genade, onder de bearbeiding van Zijn Geest.

Maar al is de kaars van het persoonlijk beleven ontstoken in het hart, dan staat die zo nog maar niet op de kandelaar. Men zoekt dat, uit vrees van zelfbedrog in de verdenkingen van het ongelooft en de bestrijding van de vorst der duisternis, te verbergen. Al is het dan ook de innige begeerte van het hart dat naar buiten te openbaren in woord en daad. Maar de kracht daartoe ontbreekt. Totdat het hart mag zeggen: „Zie Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend”. En dat geeft kracht om de kaars, die door de Heere ontstoken werd, op de kandelaar te plaatsen. Zodat het hart vrijmoedigheid bekomt om er van te spreken. Want die het mogen weten, wat het is onbekeerd te zijn, door de Heere te mogen leren kennen, kan het voor de huisgenoten dan niet langer verbergen, daar zij ook allen met hen op reis

zijn naar een alles beslissende eeuwigheid. En te meer daar de dienst des Heeren voor hen een zalige dienst is geworden. Zodat het al de huisgenoten betaamt dat biddende te zoeken, daar het alleen van de Heere geleerd kan worden. Waarmede men dan de kinderen zoekt vast te houden en bezig te houden in de beleving des harten.

En daar men die kaars van het geestelijke leven zelf niet kan ontsteken, noch brandende houden, is en blijft men afhankelijk van de genade des Heeren. Met de bede: „Uw werk, behoud dat in het leven in het midden der jaren”. Wat het hart doet pleiten op deze belofte: „En Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn”.

En zo straalt het licht van de kaars, die brandt in het huiselijk leven, op de kandelaar van het innerlijk beleven van het geloof, naar buiten uit. Opdat ook anderen voor Christus gewonnen zouden mogen worden, daar de tijd voorts kort is. Wat de Heere doet spreken van het heden der genade.

Soest.

R. Kok.

Van de redactie.

1. Ontmoetingsdag. D.V. zaterdag 21 april a.s. te Sliedrecht-centrum. De sprekers zullen zijn in de morgensamenkomst de predikanten Blom, Van Zonneveld en Vlietstra en in de middagsamenkomst de predikanten Baars, Van Leeuwen, en Van der Ent. We willen nu met deze mededeling volstaan en allen opwekken tot bijwoning van deze ontmoetingsdag.

2. Gideon. Dat is de aanduiding van het boek van Ds. Van der Ent over deze richter. Er wordt aan de uitgave hard gewerkt. Vermoedelijk zal het D.V. in de maand maart a.s. verschijnen. Dat is dus al spoedig. Daarom moet men zich nu wel haasten om zich op te geven voor een of meer exemplaren om nog te kunnen profiteren van de voorintekensprijs. U weet, dat die f. 37.50 is. Na verschijning is de prijs belangrijk hoger. Dus: ik verwacht nu nog vele bestellingen aan mijn adres, telefonisch of schriftelijk. We zien uit en hopen nog vele bestellingen te kunnen noteren.

3. School voor Dundas en Hamilton. Ook nu kwamen er weer giften binnen en wel: op mijn postrekening f. 50,— van ARH en f. 100,— van N.N. en verder op de rekening van de bank 34.13.58.053 (postrekening van de Rabobank te Meerkerk is 129785) een bedrag van f. 25,— van WPDE. Voor alles, ook namens het schoolbestuur, hartelijk dank.

B.
N.B. Het boek van Ds. van der Ent leent zich uitstekend om als belijdenis-geschenk te geven. Ik denk b.v. aan aan ouders, die aan hun kinderen bij zo'n gelegenheid iets van blijvende waarde willen geven. Vermoedelijk komt het boek uit voor de openbare belijdenis, die in de regel rond Pasen plaats heeft.

B

DE DORDTSE LEERREGELS

14e les.

HOOFDSTUK I, art. 7 (vervolg).

Zo zijn Gods besluiten „van vóór de grondlegging der wereld”, dus van eeuwigheid vastgelegd. Zij zijn dus geen dóórgaande besluitnemingen, ook niet van de „verkiezing”, waardoor God nog zou doorgaan met Zijn verkiezing tot zaligheid. Een totaal on-Bijbels dwaalbegrip! En gevaarlijk. „Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend”. Handel. 15: 18. Dat wil zeggen, dat al Gods werken geschieden vanuit Gods EEUWIGE VASTGESTELDE besluiten.

Ook berust de VERKIEZING niet maar op Gods vóór-wetenschap. God besloot niet, omdat Hij wist, maar Hij wist, omdat Hij besloot!

Artikel 7 geeft ook aan, dat de uitverkiezing een verkiezing is geweest „in Christus”. Er staat: dat God „een zekere menigte van mensen, naar het vrije welbehagen Zijns wils, tot de zaligheid, louter uit genade, uitverkoren heeft in Christus”.

Ook de Nederl. Geloofsbelijdenis zegt dit in artikel XVI.

„Uitverkoren in Christus is wel één van de kernpunten in de leer van de praedestinatie of vóórverordining”. Gods „vrijmachtig welbehagen” is zeer zeker het diepste kernpunt. Wel voor het verstand nooit te

doorgronden. Anderzijds echter niet zo, dat dit welbehagen zou zijn grenzenloze willekeur, zoals bij de oude Romeinse keizers. Neen, want God heeft voor Zijn verkiezende liefde redenen gehad, die echter niet te vinden waren in Zijn uitverkorenen zelf, maar in God Zelf. Vandaar, dat we in ons artikel lezen: „Een zekere menigte van mensen, niet beter of waardiger zijnde dan anderen, maar in de gemene ellende met anderen liggende”.

Wat waren dan de redenen, welke God gehad heeft tot Zijn verkiezende liefde betreffende Zijn uitverkoren volk, zo zult u vragen? Zie, die zijn verborgen, maar wel is het zo, dat het wijze en aanbiddelijke redenen zijn. En wanneer de Heere Zijn volk eens terugleidt naar de stilte der eeuwigheid en inleidt in die eeuwige verkiezende liefde, dan mag het in verwondering en aanbidding wel eens instemmen met de dichter: „Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!”

Ja, „door U alleen”. Dat is door Israëls Koning, Christus. Want Hij is de verdienende oorzaak hunner zaligheid en het is uitverkoren in Hem, Die de enige grond en fundament hunner zaligheid is, maar Die ook van eeuwigheid tot een Middelaar en Hoofd van alle uitverkorenen gesteld is, zo zegt het artikel. Hierin ligt duidelijk opgesloten, dat Christus Zelf ook door de Vader is verkoren en wel in de eeuwige Raad des vredes, waarvan Psalm 40 spreekt en ook Psalm 2. Er staat in Spreuken 8 : 13, waarin Christus als de „Opperste Wijsheid” sprekende wordt ingevoerd, „Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest”. En in vers 24: „Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren”. Christus' zalving hield toch in de VERORDINERING van eeuwigheid tot Zijn Middelaarsambten. Zo spreekt de Schrift ook telkens van de „Uitverkorene des vaders”. Wel wordt in Psalm 89:4 David als Gods uitverkorene genoemd, maar David is hier toch ook de type van Christus. Zo ook in Jesaja 42:1, waar we lezen: „Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun. Mijn Uitverkorene in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft”. Zo ook in hoofdstuk 43:10: „En Mijn knecht, Die Ik uitverkoren heb”. En om nog één tekst te noemen, we lezen in Lukas 23:35: „Zo Hij is de Christus, de Uitverkorene Gods”.

Christus is dus Voorwerp der verkiezing, doch niet als op één lijn met de uitverkoren gelovigen, maar als Middelaar en Hoofd. Als „Hoofd”.

Hierin ligt duidelijk verklaard, dat de verkiezing van Gods kinderen niet te stellen is als een van elkaar losstaande menigte. Zeer zeker wel als een van elk geldende PERSOONLIJKE verkiezing. Maar ieder persoonlijk verbonden aan elkander, als levende ranken aan de Wijnstok, Christus, over welke ranken Hij het Hoofd is, in levensgemeenschap met Hem staande. Vandaar, dat ook CALVIJN in zijn institutie schrijft, dat de gelovigen uitverkoren zijn „als geen saamgeworpen hoop”. Hij bedoelt hiermee dus niet te zeggen, dat de verkiezing geen PERSOONLIJKE verkiezing zou zijn geweest, maar, dat zij moeten gezien worden als „een uitverkoren volk”, zoals er ook staat in I Petrus 2 : 9. En over dat uitverkoren volk is Christus het Hoofd.

In dit verband is het, dat ons artikel zegt, dat God besloten heeft de Zijnen de zaligheid in Christus te geven.

Dat wil zeggen, dat de Vader besloten heeft, hen met Christus in LEVENSGEMEENSCHAP te brengen en in die gemeenschap te BEWAREN.

Dit lezen we in ons artikel:

„En opdat zij door Hem zouden zalig gemaakt worden, heeft Hij ook besloten, hen aan Hem te geven en krachtelijk tot Zijn gemeenschap door Zijn Woord en Geest te roepen en te trekken, of met het ware geloof te begiftigen, te rechtvaardigen, te heiligen en in de gemeenschap Zijns Zoons krachtelijk bewaard zijnde, ten laatste te verheerlijken, tot bewijzing van Zijn barmhartigheid en tot prijs van de rijkdommen Zijner heerlijke genade”.

Aan Christus gegeven.

Reeds van eeuwigheid in Gods besluit.

Dat is dus in Christus uitverkoren, in Hem als Middelaar en Hoofd, zegt het artikel. En die uitverkiezing is tot Gods verheerlijking, zo lezen wij verder in dit artikel, namelijk: „Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneeming tot kinderen, door Jezus Christus, in

Zichzelf, naar het welbehagen Zijns willens; tot prijs der heerlijkheid Zijner genade”. Efeze 1:5 en 6a.

Ja, want nooit kon God naar Zijn eeuwige liefde buiten Christus om als Middelaar en Borg. Zijn liefde heeft hen verkoren. Niet, omdat zij „beter of waardiger” waren, want God zag hen in Zijn besluit als „liggende in de algemene ellende met de anderen”. Daarom heeft de Vader hen liefgehad met een EEUWIGE liefde en dat kon niet anders dan in Christus als Middelaar. Die tevens als Middelaar van eeuwigheid verordineerd was, zoals we reeds zo even bespraken. Aan Christus gegeven.

Van eeuwigheid in Gods besluit, maar ook in de tijd en wel, wanneer zij tot de gemeenschap met Christus worden geroepen en getrokken, door Gods Woord en Geest.

Dit geschiedt in de wedergeboorte, waarin ook het geloof wordt geschonken, zoals artikel 7 zegt. En, zoals we al eens eerder hebben opgemerkt, wordt de verdere verzekerdheid van deze weldaden gekend door de nadere OEFENINGEN of WERKZAAMHEDEN van dat geloof. Dat geldt dus ook van het kennen van de TROOST en VASTHEID der verkiezing, waarvan de apostel schrijft in II Petrus 1 : 10: „Daarom, broeders, benaastigt u te meer, om uwe roeping en verkiezing vast te maken”.

Niet minder geldt dit van de weldaad van de rechtvaardigmaking, welke in artikel 7 genoemd wordt. We moeten hier wel goed onderscheiden. Ook deze heeft plaats in de tijd, zoals de andere genoemde weldaden. Gods kinderen komen niet in de wereld als reeds gerechtvaardigden, om dan door de wedergeboorte hiervan „bewust” te worden, zoals het neo-geref. standpunt stelde. Neen, maar als verloren zondaren. Maar Comrie schreef toch ook van een rechtvaardigmaking van eeuwigheid? Zeker. Maar daarmee bedoelde hij het BESLUIT van de rechtvaardigmaking, als een daad van Gods werken „naar binnen”. Als daad van Gods werken „naar buiten” geschiedt zij in de tijd.

U zult mogelijk bij u zelf denken, lezer(es), dat is alles toch wel erg ingewikkeld en moeilijk. Ik hoor of lees liever eenvoudiger stof. We kunnen het ons indenken. Ach, wij leven in een tijd, waarin voor zulke onderwerpen en zaken als het ware geen plaats meer is en geen belangstelling. Helaas! Zou dat niet hier vandaan komen, dat er geen of zo weinig belangstelling is voor de geestelijke zaken? Ja, onze tijd is zeer arm aan de kennis van Gods Woord. Natuurlijk is het niet zo, dat het bij een verstandelijke kennis moet blijven ten opzichte van de eeuwigheid, waarheen wij reizen. Daartoe is noodzakelijk, dat wij tot de gemeenschap met Christus moeten worden gebracht, d.i. in Hem ingelijfd, wedergeboren worden.

Zo zijn Gods kinderen „de gegevenen des Vaders”, uit Zijn eeuwige vrijmachtige verkiezende liefde! O, welk een onuitsprekelijke bron van vertroosting en zaligheid, wanneer zij daarvan iets mogen inleven! Dan is het recht alle roem aan de zijde van Gods kinderen uitgesloten en wordt het een roemen in 's Heeren vrije gunst en soevereine genade. Ja, zo zal het eens eeuwig mogen zingen van de goedertierenheden Gods. (Psalm 89 : 1).

E.

v.L.

GENERALE SYNODE 1977

17

Nu geeft de Voorzitter in bespreking de stukken, die betrekking hebben op de emeritering van predikanten, predikantsweduwen en -wezen. Daarbij gaat het vooral om een betere regeling voor de weduwen en wezen.

Ds. Van der Schaaf is dankbaar, maar niet voldaan. Hij is voor een gunstiger regeling. Ds. Blom maakte in het algemeen enige opmerkingen over de regeling van de uitkering, die z.i. voor verbetering vatbaar is. De synodale commissie had advies uit te brengen over een zaak, die op de vorige synode aan de orde was gesteld, namelijk de verplichte emeritering van predikanten bij het bereiken van de 70-jarige leeftijd. De commissie was daar niet voor.

Sommige afgevaardigden bleken er wel voor te zijn.

Verschillende sprekers voeren nog het woord, waarbij ook de dekking van de uitkeringen door verzekering een belangrijk punt van bespreking uitmaakt.

Rapporteur de Bruyne zegt dat het niet gaat om een totale verandering van het systeem, maar om een partiële wijziging. Uit de discussie bleek hem, dat er begrip voor art. 13 K.O. is. Het beginsel blijft, dat de plaatselijke kerk allereerst verplichtingen heeft. De emeriti-kas kan niet alles doen. Als de Kerkenraden bijdragen wordt dit niet afgetrokken van de uitkering aan emeriti.

Er wordt gesproken over de situatie van Ds. Witzier in Brazilië, wat betreft aanspraken op uitkering uit de emeriti-kas.

Verschillende afgevaardigden geven hun zienswijze over allerlei punten.

Dan komen de voorstellen van de commissie aan de orde. Er komt geen verplichte emeritering op 70-jarige leeftijd. Elf afgevaardigden waren daar wel voor. Er worden meer besluiten genomen, maar we menen daarvoor te kunnen verwijzen naar de akta. Na de broodmaaltijd komen de stukken omtrent de kerkjeugd weer aan de orde. Uit de vergadering waren voorstellen binnengekomen, die door de commissie waren bekeken. Ten aanzien van het belangrijkste punt was er in de commissie overeenstemming bereikt omtrent het volgende voorstel:

De Generale Synode, overwegende

- a. dat de opdracht van de Generale Synode van 1974 t.a.v. het wegnemen van de verontrusting m.b.t. het jeugdwerk (akta art. 174) niet door deputaten voor contact met de kerkjeugd is uitgevoerd;
- b. dat deputaten voor contact met de kerkjeugd aan kerkelijke vergaderingen gevraagd hebben om inzage van alle stukken en notulen, die betrekking hebben op het tot stand komen van de instructie 8.11, die diende op de synode van Amsterdam 1974;
- c. dat deze kerkelijke vergaderingen het verzoek van deputaten voor contact met de kerkjeugd hebben afgewezen;
- d. dat deputaten voor contact met de kerkjeugd tot de conclusie zijn gekomen, dat zij daardoor niet aan de opdracht van de Generale Synode 1974, art. 174 hebben kunnen voldoen;

van oordeel,

dat het voor de goede gang van het kerkelijk leven in het algemeen en voor de plaats van het jeugdwerk in het bijzonder nodig is, dat de bedoelde verontrusting wordt weggenomen;

besluit

- a. deputaten voor contact met de kerkjeugd opnieuw op te dragen de verontrusting m.b.t. het jeugdwerk weg te nemen in de lijn van de opdracht van de synode van 1974; en daartoe niet alleen schriftelijk, maar ook mondeling in contact te treden met kerkelijke vergaderingen, die daarvoor in aanmerking komen;
- b. kerkelijke vergaderingen, die een daartoe strekkend verzoek van deputaten voor contact met de kerkjeugd ontvangen, op te wekken de gevraagde medewerking te geven.

Ten aanzien van een paar andere punten waren er minderheidsvoorstellen van de commissie-leden Bouw, Hoefnagel en Blom. Ds. Tanis wil door amendering van de voorstellen van de commissie de bezwaren van de minderheid wegnemen.

Ook andere afgevaardigden voeren nog het woord.

Rapporteur Ds. Van der Veer is dankbaar voor de poging van Ds. Tanis. Het is voor de jeugd van belang, dat we een zijn. Hij beantwoordt ook de andere sprekers.

Ds. Bouw spreekt namens de minderheid. Het gaat om de effectuering van de opdracht aan deputaten.

Ds. J. H. Velema wijst op de voorgeschiedenis.

Met inachtneming van de wijzigingen voorgesteld door Ds. Tanis worden de voorstellen aangenomen.

De Voorzitter hoopt, dat deze situatie zich niet meer zal voordoen.

Wij willen hieraan toevoegen, dat nu wel mag worden verwacht, dat deputaten alles zullen doen om uitvoering te geven aan de besluiten van de synode.

Een ander punt vraagt de aandacht, namelijk het appel van een kerk tegen een uitspraak van de P.S. van het Oosten omtrent het

zingen van liederen in de eredienst. Over de zaak zelf heeft de Generale Synode al een beslissing genomen. In deze appel-zaak mogen de afgevaardigden van het Oosten niet meestemmen. Dat kan een andere uitkomst geven. De zaak wordt nog aangehouden.

Er wordt nog een en ander in besloten vergadering behandeld. Ook is er nog een poos vergadering in het openbaar. Verschillende zaken worden afgehandeld. De akta zullen daar wel meldig van maken.

Het is weer avond geworden.

De afgevaardigden gaan naar hun logies of naar huis, in de verwachting, dat er nog een dag zal moeten worden vergaderd en dat dan de synode kan worden gesloten.

B.

VOLK TUSSEN EEUWIGHEID EN EENZAAMHEID

3

Dan komt hoofdstuk 3: Verblinding. Daarin spreekt Ds. den Butter over de houding van de christenen, over het faillissement van het Jodendom: er ligt nog een deksel op hun aangezicht, over de oorzaken van het faillissement en over de afwijzing van Jezus: er is nog steeds geen plaats voor Jezus als Messias. En dan schrijft Ds. den Butter aan het slot van deze paragraaf het volgende:

Laten we daarom eens echt naar de Jood gaan luisteren. Naar wat hij zegt, als hij nog steeds Christus afwijst en van de wet een ladder maakt om naar de hemel te klimmen. Laten we die getuigenissen eens serieus nemen. Niet om dan het hoofd te schudden en aan de eigengerechte en zelfverzekerde Jood schouderophalend voorbij te gaan. Wie zijn wij dat wij ons hoofd zouden schudden over een ander?.....We hebben, als God onze ogen opent, genoeg reden om over onszelf het hoofd te schudden, of om het bijbels te zeggen, onszelf op de borst te slaan (Luk. 18:13) en op de heup te kloppen (Jer. 31:19). Maar als we dan waarlijk christenen willen zijn, dan zouden we beter doen het beeld van Christus te vertonen. Dat wil de Jood ook zo graag zien! En dat beeld van Christus is niet een Heiland, die een soort theologisch gesprek met Israël voert - een vergelijkend godsdienstgesprek of iets van dien aard. Hij is ook niet een Heiland, die de Joden onder alle omstandigheden lief en aardig vindt. Het Evangelie laat ons een Jezus zien, die eerlijk, ronduit en zonder omwegen zegt waar het op staat en waar het op aankomt en dat waarachtige bekering tot God en een waarachtig geloof in Hem absoluut noodzakelijke voorwaarden zijn ook voor het zaad van Abraham. Het zal weinig of niets baten als je Abraham tot je vader hebt gehad en Mozes tot je wetgever en David tot je koning als je niet het geloof van deze mensen in de God van deze mensen hebt gehad. Dat geloof in God kan niet zonder geloof in Hem, die God gezonden heeft. Hier is geen andere weg. Dat zei Jezus, zonder aarzelen. En wie het beeld van Jezus begeert te vertonen - was het niet de klacht, dat de christenheid dat zo weinig heeft gedaan? - zal hier ook iets van moeten laten zien.

Neen, neen, en nog eens neen, dit moet waarlijk niet uit de hoogte en vanuit een gevoel van meerwaarde of zelfverzekerdheid gebeuren. Het moge elke christen diep in de ziel geschreven staan: Wees niet hooggevoelende, maar vrees.....Maar als de Jood ronduit voor de dag komt, mag de christen dat ook doen. Als de Jood zegt, dat hij geen Middelaar nodig heeft en dat hij via de wet tot God mag en kan komen, dan mag de christen zeggen, zonder aarzelen, in een door God zelf gewilde confrontatie, hoe zijn hoogste profeet en leraar Jezus Christus daarover heeft gesproken. Nogmaals niet uit de hoogte. We moeten het beeld van Christus vertonen. Ook in dat andere opzicht, waar het Evangelie van getuigt. „En als Hij de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: Och of gij ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen” (Luk. 19:41, 42). Welke Christen weent daar, aldus het beeld van Christus vertoend? Paulus was er een. „Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door de Heilige Geest), dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is” (Rom. 9:1, 2). Paulus is zo'n wenend christen; wenend over de onbekeerlijkheid en het ongeloof van

de Jood. Wie weent er met Christus en Paulus mee? Dat zou ook het beeld van Christus vertonen zijn. Wie zou er trouwens niet wenen bij de failliete boedel van het Jodendom? Wie zou er niet wenen als hij ziet hoe de blinden in het rond tasten en niet vinden? Wie zou er niet wenen als hij ziet hoe ze zichzelf aan de wet omhoog hijsen, zoals een drenkeling zich aan zijn eigen haren uit het water probeert te trekken? Wie zou er niet wenen als hij de verblinding ziet en de geest des diepen slaaps, die op Israël gevallen is? Voorwaar het is waarlijk geen tijd voor een gesprek op niveau. Het is tijd om met alle macht te roepen: „Bekeert U, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!” Om met alle kracht te getuigen: „Die in de Zoon gelooft, die heeft het leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem” (Joh. 3:36).

Tot zover de aanhaling, te vinden op blz. 96/97.

Daarna schrijft Ds. den Butter over „een geest van diepe slaap”. Aan het einde van deze paragraaf zegt hij:

Moge het bovenstaande voldoende zijn om te bewijzen dat de gedachte van de verharding van Israël alsook de gedachten van het overblijfsel, die beide door Paulus zo veelvuldig naar voren gebracht worden in Rom. 9-11, allebei hun oorsprong vinden in de profetieën van Jesaja. Ja, Jesaja was met name door de Heere geroepen om mee te werken aan de voltrekking van het oordeel der verblinding, vanwege hun eigenwillige godsdienst en vanwege hun zoeken naar een gerechtigheid via de wet. Maar dan is het duidelijk, dat die verharding ook niet over Israël gekomen is omdat zij Christus verworpen hebben. Die verharding was er al eerder. Hij was er al, toen Christus kwam. En ook Christus heeft hetzelfde gedaan als Jesaja. Hij heeft er aan meegewerkt om dit oordeel der verblinding verder te voltrekken. Ook Hij heeft hun ogen verblind. Dat zegt Hij zelf in Matt. 13:13: „Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet horen, noch ook verstaan”. En dan haalt de Heiland de woorden van Jesaja 6:9 en 9:10 aan, waarin we lezen hoe de Heere Zijn knecht opdracht geeft dit verblindende en doofmakende werk te verrichten.

De Joden waren al blind en doof en onbekwaam om in Jezus de Messias te herkennen. Dit blijkt héél duidelijk uit Joh. 12:39, 40. Daar wordt weer teruggegrepen op de woorden uit het hoofdstuk, waarin verteld wordt, dat de profeet Jesaja geroepen wordt door de Heere met de precies omschreven opdracht. Maar in die verzen lezen we ook wat het resultaat van die verharding was in de dagen van Jezus. Er staat: „Daarom konden zij niet geloven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft: Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard; opdat zij met de ogen niet zien en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden en Ik hen geneze”. Merkt u wel hoe het hier staat? Van de Joden wordt hier gezegd - en sterker kan het niet - dat ze niet konden geloven. Waarom niet? Omdat ze blind waren. Maar dan is hun blindheid niet alleen het gevolg van hun ongeloof. Het is net zo goed ook de oorzaak van dat ongeloof. Omdat ze blind waren konden ze in Jezus niet de Messias herkennen. Ze konden niet....Want God Zelf had hun ogen verblind. Het was alles door Zijn bepaalde raad en voorkennis (Hand. 2:23). Zo moest het gebeuren.

Verblinding; een geest van diepe slaap; een deksel op het hart. Zo was en is de toestand van Israël. Het is in-triest en diep-droevig. Moge het gebed zich vermenigvuldigen, dat de Heere, die die geest van diepe slaap over hen uitgegoten heeft, hen ook weer zal doen ontwaken en dat hun ogen en oren en harten mogen open gaan. Ja, moge elk die God vreest de Heere aanlopen om een wending te brengen in het droevige lot van het zaad van Abraham, Izak en Jacob.

Zo eindigt Ds. den Butter in het derde hoofdstuk.

B.

URK

Deze naam zegt ons wat. Vroeger was Urk een eiland, midden in de Zuiderzee. Als kind hebben we er gewoond. De oudere Urkers kunnen zich dat nog wel herinneren. Het is niet onze bedoeling om hier verder

over te schrijven, wat natuurlijk wel mogelijk zou zijn. Het gaat ons nu om een preek van een oude Urker dominee, die we ter aankondiging ontvingen. Het is een preek van Ds. P. Schaap over 2 Petrus 1:19, uitgegeven t.b.v. kerkbouw Chr. Geref. kerk Oost te Urk.

Deze Ds. P. Schaap werd in 1841 predikant wegens singuliere gaven. Hij overleed in 1843, slechts 33 jaar oud. Vanwege zijn prediking en zijn persoon verwierf hij grote achting op Urk en daarbuiten.

De preek is voor het eerst uitgegeven in 1842. Zij heeft de approbatie, gedateerd 27 december 1842, van de kerkeraad der uitgeleide Gereformeerde gemeente te Urk, ondertekend door de ouderlingen A. Romkes, P. Snoek, C. Bakker en J. M. Post, echt Urker namen.

We vermoeden, dat nagenoeg alle Urkers zich bij die gemeente hadden aangesloten. Immers, ook later waren er maar weinig Hervormden op het eiland.

Natuurlijk was Urk toen niet zo dichtbevolkt als later. We hebben nog een heel oude kaart van het eiland, waarop de huizen staan, en waaruit blijkt dat nog een groot gedeelte van de berg onbebouwd was.

Maar om nu op de preek te komen. De vorm zou beter kunnen zijn, de inhoud is goed. Die inhoud zou beter tot zijn recht gekomen zijn, wanneer de vorm beter was geweest. Die is wat ingewikkeld met verdelingen en onderverdelingen enz. Ds. Schaap zelf zal wel zoveel spreekgaven hebben gehad, dat het voor de hoorders in zijn dagen niet moeilijk geweest is om naar deze prediker te luisteren. Zij zullen naar we hopen de zegen van het Woord, dat gepredikt werd, hebben ontvangen. De preek bevat waarschuwingen aan onbekeerden, opwekkingen om de Heere te zoeken enz. Er wordt goed onderscheid gemaakt tussen dood en leven. Het werk van Gods Geest in de harten der Zijnen komt er ook in voor. We krijgen de indruk dat Ds. Schaap zelf mocht verstaan wat hij anderen preekte.

De nazaten van hen, die onder het gehoor van deze prediker zaten, behoren ten dele tot de Chr. Geref. kerk Oost. Deze gemeente is enkele jaren geleden ontstaan uit de Gereformeerde kerk. Zij heeft zich aangesloten bij het verband van Chr. Geref. kerken. Er is een nieuwe kerk gebouwd, de Maranathakerk. Voor deze kerkbouw is een fonds gesticht. In verband daarmee is deze preek opnieuw uitgegeven. De preek is te bestellen door storting van f 2,50 (incl. porto) op giro 951695 t.n.v. Amrobank te Urk, met vermelding preek Ds. P. Schaap, t.g.v. Chr. Geref. kerk Urk 4832. 25.940.

B.

UIT DE PRAKTIJK

50

Wanneer een mens mag geloven op goede gronden, dat de Heere een goed werk in hem begonnen is, dan is dat een oorzaak tot hartelijke blijdschap, en tevens een oorzaak tot diepe verootmoediging voor de Heere, want opmerkende wie en wat de Heere Zich wil betonen aan een zo diep gevallen schepsel, zoals hij zichzelf bevindt, dan is er grote oorzaak van diepe verwondering, dat de Heilige en Rechtvaardige God nog met hem te doen wil hebben. Als daar iets van wordt beleefd, dan kan men niet te laag buigen, ja begeert men diep in het stof te bukken voor zulk een dienenswaardige en aanbiddelijk God. Dat zijn de slechte tijden in het leven zeker niet; wat is dat dierbaar als de Heere alleen maar Groot en goed is voor hart en leven, en de mens zich mag bevinden als een arm-diepschuldig en onwaardig schepsel, dan heb je niets meer in te brengen van jezelf, maar dan is de Genade overvloedig, dan mag het weleens uit het hart voortkomen „Heere, wat heeft U toch bewogen om naar mij omtezien”. Als dan God de Heilige Geest opening en licht belijft te schenken, dat dit alles besloten ligt in de eeuwige verkiezende liefde Gods, als de grond der Zaligheid, in de Borgstelling en uitvoering van de gezegende Borg en Zaligmaker, dan staat een mens sprakeloos van verwondering vanwege de bewogenheid des Heeren.

Over deze zaken met elkaar sprekende op een huisbezoek, werd opgemerkt hoe liefdevol en voorkomend de Heere voor Zijn volk zorgt in wegen die niet zijn naar het vlees. Er kunnen toestanden zijn, dat men vader Jacob

wel na mag spreken „al deze dingen zijn tegen mij” dat men niet door de bezwaren heen, en er ook niet overheen kan zien, dat het schijnt dat men overal uitgezet is, wat het tijdelijke aangaat, en men voor het toekomstige geen verwachting heeft, en de Heere Zich als verborgen houdt, en de vraag oprijst in het hart „zou de Allerhoogste van mijn plagen afwelen”. De huisvader van dat gezin zeide terecht dat een mens, ook in de verdere gangen in het leven, leert kennen hoe blind hij is in 's Hemels wegen. Er staat in Ps. 146 „de Heere opent de ogen der blinden” en dat dit Woord ook bevestigd wordt als de Geest des Heeren in een zondaarshart komt te werken, want dan leert een mens kennen dat hij buiten God ligt door zijn zondig bestaan, dat God geen gemeenschap met zulk een hebben kan. Hier zijn blinde ogen open voor de Heiligheid en Rechtvaardigheid des Heeren, en voor zijn eigen vloek en doemwaardigheid, en dan wordt men een ongelukkig en ongehouden mens. Maar deze aangehaalde woorden hebben ook grote waarde voor het gehele leven, hoe menigmaal moet een door des Heeren Geest bearbeide ziel bekennen voor de Heere zo blind te zijn in 's Hemels wegen in de onderscheiden omstandigheden waarin men geleid wordt. Het valt niet mee als men in wegen van tegen heden geleid wordt. Wij mensen begeren geen verdrukkingen; daar komt ons natuurlijk bestaan tegen op, dan rijzen de vragen op „Waarom moet het in zo'n Weg?”

Uit deze zaken begon onze vriend te vertellen. Hij werd eens bezocht met een ziekte die zich vrijernstig liet aanzien, en waardoor zijn gedachten zo ongeregeld waren, dat hij zelf de ernst van zijn toestand niet inzag. Vanwege een gestoordheid vermocht hij niet om de Heere zijn omstandigheden in gebed voor te leggen, noch een zucht te slaken voor genezing. De man zeide, wat kan het toch verweg zijn met een mens. In vorige omstandigheden mocht ik mijn noden klagen, en mijn toevlucht vinden in benauwdheid aan de voeten van de Gezegende Borg en Middelaar, en nu? De eerste paar dagen lag ik daar zonder gedachten of uitgangen naar God, ook geen gedachten aan dood en eeuwigheid. De Heere schonk hem genezing, zijn gedachten werden daarheen geleid, dat hij kreeg te beseffen hoe ernstig het met hem gesteld was geweest. Het werd hem een aanbiddelijk wonder, dat hij nog in dit heden mocht verkeren, en dat de Heere hem zo had bewaard en doorgeholpen en hij daartoe geen gebed of zucht had kunnen of behoeven voort te brengen, hoewel de Heere toch in Zijn Woord de opdracht geeft dat wij het in alle omstandigheden tot Hem zullen wenden met smeking en gebeden, daar de Heere op het Gebed in Zijn Goedheid verhooring schenken wil. Daarom werd het voor onze vriend zo'n wonder, dat de Heere zo voorkomend gezorgd had in deze nood, en werd zijn gemoed vervuld met ootmoedige erkentenis voor zoveel goedertierenheid en trouw door de Heere aan hem, onwaardige bewezen. Ja, zei de man, als ik aan deze zaak mag denken, dan schiet mijn gemoed soms vol, en moet ik zeggen: Wat zal ik de Heere vergelden voor zoveel weldaden mij bewezen.

Ja vriend, het is genade als wij onder zulke leidingen des Heeren maar klein, ootmoedig en onwaardig in ons zelven mogen blijven. Dat geeft een afhankelijk aanklevend leven. Daar wordt de Heere in geeërd en gevreesd. Wij mogen de dichter van Ps. 89 wel nazeggen: „Welgelukzalig is dat volk hetwelk het geklank kent.”

J. van Heteren.

STICHTING REFORMATISCHE HULPAKTIE WOORD EN DAAD

Reeds meer dan vijf jaar houdt onze Stichting zich bezig met hulp aan de ontwikkelingslanden. Op bescheiden wijze begonnen, mogen we ons in een steeds groeiende belangstelling verheugen. Dankzij de vele giften, die we voor ons werk ontvingen, werden we in staat gesteld verschillende projecten uit te voeren.

Zo mochten we hulp verlenen aan leprozen in India, maar ook na natuurrampen konden we een helpende hand toesteken. We denken hiet met name aan de slachtoffers van de aardbeving in Guatemala (4 febr. 1979) en de overlevenden van de cycloonramp in India. De hulpverlening richt zich voor een groot

deel op het verstrekken van kleding en voedsel aan kinderen, zo mogelijk vergezeld van het geven van Christelijk onderwijs. Deze kinderpomp vindt voor een groot deel plaats door middel van het financieel adopteren van kinderen. Tot heden komen meer dan vijfduizend kinderen op deze wijze in aanraking met Gods Woord. Voor f 35,— per maand kunt U ook zo'n kind voor Uw rekening nemen en het Christelijk onderwijs en/of een Christelijke verzorging geven. Steeds wordt getracht deze kinderen naar Bijbelse normen, een verantwoorde opvoeding te geven. Momenteel worden kinderen geholpen in India, Indonesië, Sri Lanka, Filippijnen, Nicaragua, Brazilië, Griekenland en Cyprus.

Daar onze Stichting met veel vrijwilligers, vooral in comite-verband werkt, is het onkostencijfer erg laag, ca. 8%. Zodoende kan van deze f 35,— het grootste gedeelte, n.l. f 32,50 voor het betreffende kind worden aangewend. Het grote voordeel van deze vorm van hulpverlening is, dat de kinderen op langere termijn geholpen worden. Naast de gezinnen, worden tot heden door 400 diacanieën, scholen en verenigingen één of meer kinderen financieel geadopteerd.

Zoals U allen wellicht hier of daar gelezen hebt, is het jaar 1979 uitgeroepen tot het jaar van het kind. De manier waarop dit in veel gevallen wordt uitgewerkt, spreekt ons niet aan en roept veel vragen op.

Maar wat moeten we dan aan met de miljoenen kinderen, die schreeuwen om voedsel, kleding en onderdak? Kinderogen kijken ons, vanuit de verte, vaak vragend aan.

De naakte werkelijkheid is vaak duizendmaal erger dan welke foto ook.

Wat kunnen we voor hen doen?

Het beeld van de arme Lazarus uit de gelijkenis is door de communicatiemedia vlakbij ons gekomen. De strekking van deze gelijkenis is ons allen overbekend. Ook deze verre naaste in nood wordt op onze weg geplaatst. Het is onze verantwoordelijkheid hoe we ten opzichte van hem handelen.

Hulpverlening door onze Stichting geschiedt bij voorkeur door Schriftgetrouwe kerken of personen ter plaatse.

Door middel van ons driemaandelijks periodiek, dat U gratis kunt ontvangen, blijft U op de hoogte van ons werk. Ook door middel van voorlichtings-avonden met uitgebreide dia-series kunt U van ons werk kennis nemen. Daarnaast kan op scholen voorlichting worden gegeven.

Voor de financiële adoptie van kinderen en lepra-patiënten kunt u zich opgeven bij de heer J. Slot, Rembrandtlaan 10 te Doorn. Telefoon 03430-4103. Alle verdere inlichtingen worden u gaarne verstrekt door de heer I. 't Lam, Mollenburgseweg 48b te Gorinchem. Tel. 01830-23604.

Het gironummer van de Stichting is 3020900 te Velp.

Op verzoek nemen we het bovenstaande op. De Stichting is zeer nuttig werkzaam. Giften zijn goed besteed.

B.

Voor de jeugd.

Beste Jongelui!

De brief van Paulus aan Filemon 38

„En indien hij iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken het mij toe. Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen: opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelf mij daartoe schuldig zijt.”

Fil. : 18, 19.

Paulus nam dus de schuld van Onesimus voor zijn rekening, zo hebben wij het de vorige keer vernomen. Ik zal het betalen! „Reken het mij toe.” Hij openbaarde daarin het beeld van Christus. Als je goed luistert, kun je in deze woorden ook de stem van Christus Zelf horen. Je kunt in dit beeld, dat Paulus van Christus vertoonde, Christus Zelf zien. Door de uitstraling van het Beeld van Christus, door Paulus, wordt Christus verheerlijkt. Ik kan het ook zo zeggen: Zo beantwoordt Paulus aan het doel, waartoe hij door de Heilige Geest herboren was. Of om het nóg anders te zeggen, zoals Paulus het zelf eens gezegd heeft: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.” Christus leefde in hem, toen hij zeide: Ik zal het betalen. En nu wil ik niemand anders meer zien, dan Christus alleen. Want dat is de Borg van Zijn ganse kerk. Hij heeft in de eeuwigheid de

5. Henrietta (1)

„Daar mijn moeder in India stierf, toen ik nog een klein kind was”, (zo schrijft Henrietta) en mijn vader erg in beslag genomen werd door menselijke geleerdheid en eerst vele jaren later onder de indruk kwam van de belangrijkheid van de godsdienst, kan ik mij niet herinneren enig godsdienstig onderwijs ontvangen te hebben, anders dan het horen lezen van een hoofdstuk uit de Bijbel en een van Spinks gebeden, getrouw elke morgen en avond aan het gezin voorgelezen. Van mij werd ook verwacht, dat ik bij mijn broers en zusters ging staan elke zondagavond, als wij de catechismus op een volmaakte wijze voor mijn vader opzegden. Hierop volgde het lezen van een preek. Ik schonk weinig aandacht aan deze formaliteiten, ja ik vond ze erg vervelend, daar mijn gedachten geheel aan deze wereld gewijd waren.

Op een dag, toen ik ongeveer negen jaar was, las mijn oudste zuster ons uit de Schriften voor en toen ze bij het hoofdstuk kwam, waar gesproken wordt van „zonde tot de dood”, stopte ze om er een uitleg aan te geven en ze zei, dat het een verborgenheid was en dat niemand kon vertellen wat die zonde was. Terwijl zij sprak voelde ik een verbazingwekkende nieuwsgierigheid om te weten wat die verborgen zonde was en het was alsof iets mij influisterde: „Doe deze zonde”. Ik verkeerde in de grootste angst en probeerde tevergeefs die te verdrijven. „Hoe kan ik haar doen?” zei ik tegen mijzelf, „ik weet niet eens wat zij is”. Toch werd ik zo erg geplaagd, dat ik tenslotte mijzelf in een kast opsloot en bevend zei: „Ik bedrijf haar”. Zo zocht ik rust te vinden, maar zodra de woorden over mijn lippen waren was ik verschrikt en had ik alles wel willen doen om ze te herroepen! Ik was erg bevreesd, maar toch fikkerde in mij de hoop, dat zij mij mogelijk niet zou worden toegerekend, dat zij misschien verborgen gehouden was om de mensen ervan te weerhouden deze zonde te doen. Met deze kleine hoop knielde ik neer en smeekte de Heere ernstig mij te laten weten, of ik haar bedreven had. Ik had nog nooit in mijn leven een woord gehoord, dat mij aanleiding kon geven te denken, dat God nu ooit waarneembaar tot het hart van Zijn volk zou spreken en het heeft mij daarom sindsdien vaak verwonderd, als ik bedacht wat me er toe kon brengen zoiets te vragen. Ik bleef smeken en wachtte op een antwoord, maar dagen en nachten gingen voorbij en er gebeurde niets, waaruit ik iets op kon maken en zo langzaam aan sleten door de genoegens van de jeugd mijn angsten weg. Eerst vele jaren later kwam de herinnering in mijn geheugen terug.

Toen ik ongeveer veertien jaar oud was, werd ik aangenomen en ging ik me onvermoeid aan de godsdienst wijden, terwijl ik vaak veel moeite aanwendde en het dan weer opgaf. Ik ging op een kostschool en hield er soms een erg strenge godsdienstige opvatting op na. Toen ik geduldig enige bespottingen verdragen en ook een paar ernstige verleidingen doorstaan had, begon ik te denken, dat ik mezelf bewaard had. Met mijn zeventiende jaar verliet ik de school voorgoed en keerde ik terug om bij mijn

familie in Peterham vlakbij Richmond te wonen. Het was alsof mijn vroomheid hier opbloeide. Ik werd ernstiger en was aldoor afgezonderd in gebed en groter zelfverloochening in mijn dagelijkse wandel. Ik heb dikwijls met verwondering nagedacht over het strenge onderzoek, dat ik gewoon was over mijn gedachten en daden te houden. Al was ik volkomen mijn eigen baas en mijn tijd tot mijn eigen beschikking, nam ik zelden ook maar de geringste taak aan, (evenals de Gilpin dochters onderwees zij de kinderen van het dorp) zonder mijzelf ernstig af te vragen of het God meer behaagde dan iets anders dat ik kon doen. Dit verplichtte mij soms zelfs om mijn sterkste verlangens op te geven, wat ik erg pijnlijk vond, maar ik werd ondersteund door de gedachte, dat ik zeker een bekeerd iemand moest wezen.

Soms wilde ik een dag bestemmen voor zelfonderzoek en vernedering voor God, mijn zondenregister nagaan en zelfs plat op de grond liggen met gewezen en belijdenis van mijn zonden. Ik meende, dat dit godvruchtige droefheid en oprecht berouw was, al zie ik nu, dat het alles slechts eigen maaksel was. In deze weg ging ik verder, daar ik geloofde, dat ik alles op godsdienstig gebied gevonden had, wat er te vinden was en er niets anders overbleef dan te volharden tot het einde en zo zalig te worden. Ik was ik deze toestand, toen ik op een morgen opstond en terwijl ik me aankleedde begon ik, zoals gewoonlijk, liederen en psalmen op te zeggen. Opeens schoot het in mijn gedachte: „Wat heb je aan al je gebeden enz? Je kon ze beter achterwege laten, want het is voor jou onmogelijk om ooit behouden te worden. Jij hebt weloverwogen en uit eigen keus de onvergefelijke zonde bedreven.” En onmiddellijk kwam het gebeurde, dat ik reeds vermeld heb van mijn vroege kindsheid, geheel fris in mijn herinnering. Mijn ziel was in grote verwarring en onrust gebracht en ik probeerde sterk om mezelf er tegen te verzetten door er aan te denken hoe vroom ik geworden was. Juist op dat moment luidde de bel voor het gemeenschappelijke gebed en ging ik naar beneden. Het viel, dat het hoofdstuk, dat die morgen aan de beurt was, niet gelezen werd, maar in plaats daarvan een hoofdstuk, waarin de Zaligmaker spreekt van de zonde tegen de Heilige Geest, zeggende: „zij zal hem niet vergeven worden noch in deze wereld, noch in de toekomst”. Ik kan de angst die mij overviel, toen dit gelezen werd, niet beschrijven. Voor mij was het alsof de opmerkelijke omstandigheid, dat dit hoofdstuk uitgezocht was, juist na de overtuigingen, die ik te voren had gehad, bestemd was om mijn zonden te tonen en mijn mond te stoppen. Mijn hele ziel was in strijd. Ik sloot mijzelf in mijn kamer op en bracht de dag door in angst. Ik dacht dat het verboden was de Bijbel te openen of te bidden. Toch kan ik nooit vergeten de waarde en de zegen, die ik toen in de Schriften zag en de jaloezie die ik voelde jegens hen, die ze mochten lezen. Eindelijk waagde ik het mijn nood aan een van mijn zusters te gaan vertellen. Zij antwoordde mij, dat de eigenlijke natuur van die zonde niet geopenbaard was en het daarom niet onze taak was daarnaar een onderzoek in te stellen. Ik antwoordde, dat ik bang was dat de manier, waarop ik haar bedreven had, alle hoop afsneed, dat ik mij vergiste in die

schuld van Zijn ganse kerk voor Zijn rekening genomen.

En dat was niet een luttel bedrag, gelijk in het geval Paulus Onesimus. Misschien een enkele gulden. Doch dat was een onnoemelijk zware schuld. Het was de schuld der zonde. Wie zal ooit de omvang van deze schuld te kennen kunnen geven? Daar wordt weleens gesproken van een hemelhoge schuld. Dat is natuurlijk een uitdrukking die de werkelijkheid zoekt te benaderen. Een schuldenregister van de aarde tot aan de hemel toe. Doch welke beelden men ook gebruikt, zij blijven allen bij de werkelijkheid verre ten achter. Want het is de schuld van Adam, en Eva, en Abel, en de ganse uitverkoren kerk. Dat is een zeer grote schare die niemand tellen kan. En nu moet elke zondaar, die door de Heilige Geest ontdekt is, zeggen: Ik heb een hemelhoge schuld. En daar is nog de schuld van een enkele zondaar niet mee weergegeven. Want we zondigen met gedachten, woorden en werken. We hebben zonden van bedrijf en en zonden van nalatigheid.

Openbare en verborgen zonden. De laatste zijn niet alleen zonden, die in het verborgen, in het heimelijke bedreven worden, zodat niemand ze ziet dan de Heere alleen, maar dat zijn ook de zonden, waarvan de zondaar zelf niet eens weet dat het zonde is. Daarbij komen nog de erfzonden. Die zichzelf goed leert kennen, gaat zichzelf zien als één klomp zonde, een samenknopsel van onge-rechtigheid.

Als dus één zondaar al een onnoemelijke schuld heeft, hoe groot moet dan de schuld van alle uitverkoren zondaren wel niet zijn? Jullie begrijpen wel, hier faalt elke rekening. Al zou men daarbij een computer ter hand nemen, men zou er nog niet uit komen. Of

misschien kan ik beter zeggen: men zou er nog niet in komen, in kunnen komen, hoe groot de schuld toch wel is.

En nu moet elke schuldenaar zijn eigen schuld betalen. De bijbel zegt het heel eenvoudig, maar toch zo diep ernstig en wáár: De ziel die zondigt, die moet sterven. En dan maar niet alleen de tijdelijke dood. Dat is dat verschrikkelijke, wat wij door-gaans onder sterven verstaan, namelijk als de ziel van het lichaam gescheiden wordt. Dat is eigenlijk maar een klein deel van de betaalsom die opgebracht moet worden, tot voldoening van de schuld.

Want sterven, als een gevolg van de zonde, is een drievoudige dood te moeten ondergaan. Dat is de geestelijke dood. Daar liggen we al in, als we geboren worden. Dat klinkt wat wonderlijk. De wereld gelooft het daarom ook niet. Iemand, die zo spreekt, wordt niet wél bij zijn verstand genoemd. En toch is het waar dat we als „levende doden” in de wereld komen. Of Ef. 2:1 zou niet waar moeten zijn, namelijk dat wij „dood liggen in de misdaden en in de zonden”.

We brengen daarom van meet af aan, niet anders dan de dood vruchten voort. Vruchten die niet van „leven” getuigen, maar die van die geestelijke dood getuigen. Als we geestelijk dood blijven, dan volgt daarop de tijdelijke of de lichamelijke dood. Dat kan meer of minder smartelijk zijn. Daar is veel verschil in. Het levenseinde van elk mens, is voor het oog lang niet even smartelijk. Veler einde wordt zelfs zeer verzacht door de mid-delen die men daartoe heeft uitgevonden. Men wordt dan verdoofd. Doch dat neemt de werkelijkheid van het sterven, zoals hij die sterven gaat, het maar alleen beleeft, niet weg. Want niet zodra is de adem er uit, of de gestorvene staat voor Gods rechterstoel. En

als hij dan gestorven is, zoals hij geboren is, dan is het voor eeuwig verloren. Dan moet men de eeuwige dood aandoen. Dat is het eeuwige straffijden in de hel. De dichter had het wel goed, toen hij zeide: Wie kan die prijs, der ziele, dat rantsoen, aan God in tijd of eeuwigheid voldoen? Niemand die dat kan. Al zou men een eeuwigheid tot zijn beschikking krijgen om te betalen, er is geen betalen aan. Want eeuwig betalen, is betalen zonder einde! Dat is voor ons tijdelijke, eindige mensen niet in te denken. Denkt er toch maar eens over na. Want daar wordt al te gemakkelijk overheen geleefd. En de duivel helpt zijn klanten wel, om hen de ernst van het leven te doen vergeten. Allerhande hulpmiddelen staan hem daarbij ten dienste. Dat is de T.V., de radio, de bioscoop, het circus, allerhande lektuur, kortom de gehele wereld, die met haar aanlokselen bekoort.

Wie zijn schuld thuiskrijgt, en dat beleven alleen de „levenden” in der waarheid, die vinden dan niets anders dan benauwdheid en droefenis. Die sterven wel duizend doden en nog meer. Want alles veroordeelt hen. Alles wordt hun dan toegerekend. Niet alleen de onnoemelijke schuld, die zij zelf gemaakt hebben, maar ook de schuld die hen van Adams wege wordt toegerekend. Ook de schuld die anderen hebben bedreven en waarvan zij mede de oorzaak zijn. In de bijbel staat, dat het ganse schepsel stinkende is voor Gods aangezicht. Calvijn spreekt hier van een „verdorven massa”. Het één zit aan het ander vast. Het één steekt het ander aan. Wie kan in woorden weergeven wat het zeggen wil: Een rechtvaardig God boven zich te hebben, een vloekende wet voor zich te hebben, een veroordelende conscientie in zich te hebben, en de eeuwige rampzaligheid te wachten te hebben? Geen mensentong is daartoe in staat.

Dit is alleen maar voor beleving vatbaar. En dan krijgt men daar nog maar iets van te beleven. Als men dit te beleven krijgt, dan kan men daar ook niet lang in verkeren. Want dat is, om het zo te zeggen, aan de rand van de hel verkeren.

Hoe wordt men ooit uit al deze ellende verlost? Hier kan geen schepsel hulp bieden. De Hulp moet van een andere kant komen. Hij moet van Boven komen, bij God vandaan.

„Reken het mij toe”, zo schreef Paulus, die daarin het Beeld van Christus vertoonde. „Reken het mij toe”, zo sprak Christus in de eeuwigheid, toen Hij Zich Borg stelde voor al Zijn volk.

Filemon heeft de schuld van Onesimus Paulus niet toegerekend. Ik kan nergens lezen dat dit gebeurd is.

Doch de Vader heeft de schuld van Zijn volk, Zijn Zoon wel toegerekend. Zelf heeft Hij nooit zonde gekend of gedaan, doch Hij is tot zonde gemaakt geworden. Dat is „een klomp zonde”. Luther heeft het eens zo heel naar waarheid gezegd: Christus is de grootste zondaar, de grootste schuldenaar. En dat krachtens de toegerekende ongerechtigheid van al de Zijnen.

„Reken het mij toe”. Toen deze verlossende woorden van de gezegende lippen van de Heiland vloeiden, wist Hij wat Hij zeide. Hij

NERGENS BAAT BIJ ?

Probeer dan eens één van de meer dan 40 kruidenrecepten o.a. vernauwde bloedvaten, wisseljaren, vochtafdrijvend, bronchitis, migraine, hoge bloeddruk, niersteen, galsteen, en urine, zenuwen, vermagering enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand (verzendingkosten f 12,50 inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW !!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312892
Giro 190609

wist wat daarvan de consequenties waren voor Hem! Want nu moest Hij ook betalen, ten volle. Van heel die ontzaglijke rekening kon geen enkel onderdeel geschrapt worden. De laatste „druppel bloed” moest op de Goddelijke gerichtstafel komen.

En.....Hij heeft betaald. Hij heeft het volkomen gedaan. Het is volbracht! heeft van Zijn gezegende lippen geklonken, toen Hij kort daarna in de handen van Zijn Vader Zijn geest beval.

God heeft met Zijn Zoon afgerekend voor al Zijn volk.

Wat zijn diegenen gelukkig, die dit gelovig mogen vestaan. O, het is haast niet te geloven, vanwege de grootte van deze onuitsprekelijke, Goddelijke zondaarsliefde. Doch de Heere wil niet, dat Zijn volk dit niet gelooft. En daarom komt hij zo overvloedig over met een veelheid van beloften, zo nodig, totdat zij het wel moeten geloven. Ook hier geldt dan: Ik wil en zij zullen. Het kan ook niet anders. Want de ere Gods is er mee gemoeid. De eer des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Denkt er maar eens over na.

Jullie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent.

Rustoord

„Repos Ailleurs”

te Driebergen heeft weer kamers vrij voor hen die er uit moeten voor rust, om wat op te knappen. Huiselijke sfeer en geen T.V. of radio.
Tel.: 03438-2466

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

BOEKBESPREKING

De vlamme horizon door Joh. G. Veenhof.

Uitgeverij G. Kool - Veenendaal.

De schrijver van dit boek is in de loop van de laatste jaren bekend geworden door zijn andere boeken, die een goed onthaal hebben gevonden. Ook dit is een zinvol boek, dat ons vertelt van de oorlog, die voor velen in en buiten ons land zoveel leed en ellende heeft gebracht. Het gaat in dit boek over het gezin Hofman, met twee zoons. Hun huis ligt in het gebied van de oorlog. Er vallen bommen. Aan piloten wordt hulp geboden. Er zijn veel gevaren en veel angstige belevenissen, naar ons gevoel geheel naar de werkelijkheid getekend. Het boek heeft tien hoofdstukken en wel: 1. een angstige nacht, 2. geheimzinnig bezoek, 3. een gevaarlijke opdracht, 4. met de piloten naar de rivier, 5. Henk en Louis vinden een piloot, 6. een tijdelijke huisgenoot, 7. bijna gesnapt, 8. opnieuw in actie, 9. vluchtelingen, 10. de bevrijding.

Het is een boek van ruim 150 blz., dat gebonden is uitgegeven en f 14,90 kost. Het zal zijn weg wel vinden. B.

Eerlijke en uitvoerige huizen informatie in onze fotogids. Vraag hem aan, geheel vrijblijvend en gratis.
Aanb. in geheel Zuid-West Nederland.
Rodelko B.V.
Kade 23 Veere 01181-555,
na 19.00 uur dhr. Neeleman
01807-15836.

IERLAND

Te huur aangeboden:
comfortabele, luxe ingerichte 8 persoons **bungalow**, met o.a. ligbad, c.v. en open haard.
De bungalow is gelegen in het schilderachtige zuid-westen van Ierland (castle townbere).
Int. na 19.00 uur: 01749-47756.

Reformatorisch Basisonderwijs voor Gorinchem en Omstreken

Ds. Koelmanschool

voor lager onderwijs
Grote Haarsekade 123, Gorinchem
Telefoon 01830-21645

Hoofd der school:

dhr. M. J. Graveland, Kortenhoeveneweg 60
Lexmond, telefoon 03474-506

AANGIFTE van LEERLINGEN

voor het schooljaar 1979-1980

De vereniging voor Chr. Kleuter- en Basisonderwijs op Reformatorische Grondslag, gevestigd te Gorinchem voor Gorinchem en Omstreken maakt het volgende bekend:

Het aanmelden van leerlingen voor klas 1 en eventueel de volgende leerjaren voor de lagere school kan geschieden bij het Hoofd der School.

Voor het geven van alle inlichtingen zijn het Hoofd der School en de secretaris van de schoolvereniging, dhr. L. A. Bikker gaarne bereid.

De secretaris is telefonisch bereikbaar onder het telefoonnummer 01830-21309. Zijn adres is Lange Slagenstraat 4a, Gorinchem.

We wekken dringend alle ouders uit Gorinchem en Omstreken op die Reformatorisch Onderwijs voor hun kinderen wensen, in verband met te treffen voorzeningen, hun kind(eren) spoedig op te geven.

Het Bestuur

GORINCHEM

Het bestuur van de Vereniging voor Chr. Kleuter- en Basisonderwijs op Reformatorische Grondslag vraagt voor de 5-klassige

Ds. Koelmanschool

Grote Haarsekade 123, Gorinchem

een onderwijzer(es)

per 1 augustus 1979

tevens gevraagd:

een part-time onderwijzer(es)

voor 2 schooltijden per week.

Van sollicitanten verwachten wij, dat zij het Reformatorisch Onderwijs van harte willen dienen.

Sollicitaties aan de secretaris dhr. L. A. Bikker, Lange Slagenstraat 4a, 4205 BW Gorinchem.

Inlichtingen worden graag verstrekt door het Hoofd der School dhr. M. J. Graveland, Kortenhoeveneweg 60, Lexmond.
telefoon 03474-506 (huis)
01830-21645 (school)

Reformatorische Scholengemeenschap

„GUIDO de BRES”

te Rotterdam, Haastrechtstraat 25, postbus 9202

Gevraagd per 1 augustus 1979

DOCENTEN

voor:

frans	16 uur 1e graads
frans	29 uur 2e, 3e graads
duits	± 15 uur 2e, 3e graads
engels	26 uur 1e graads (1e gr. v.b. beschikbaar)
geschiedenis	21 uur 2e, 3e graads
wiskunde	29 uur 3e graads
natuurkunde	15 uur 2e, 3e graads
biologie	29 uur 1e graads
l.o.	± 26 uur

Sollicitanten dienen te behoren tot de Gereformeerde Gezindte.

Inlichtingen bij en sollicitaties aan de restor, drs. M. Burggraaf, tel. 010-826644 (school), 01807-17523 (thuis).

Reeds ingediende sollicitaties blijven van kracht!

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

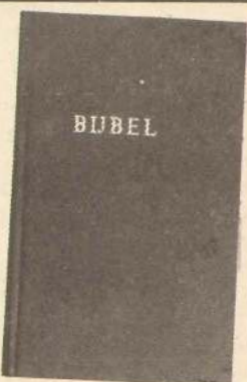
Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Opnieuw verschenen!

Georgi Vins

Getrouw tot in de dood

278 pag. prijs f 10,— excl. porto.

Een boek dat een uitstekend inzicht verschaft over de omstandigheden der Russische Christenen onder communistische heerschappij.

Te bestellen bij:

St. de Ondergrondse kerk
Antw. nr. 80 (in open enveloppe, géén postzegel)
3700 VB Zeist.

Giro: 249300 voor giften en bestellingen

Ontvangt u onze maandelijkse gratis Nieuwsbrief al?

